

Bijlage 4 Uitkomsten kerngesprekken

In de periode december 2014 - maart 2015 hebben 14 gesprekken in de kernen plaats gevonden met de kernraden en accommodatiebesturen. Deze gesprekken hebben een goed inzicht gegeven in de functies en knelpunten van de accommodaties in de kernen. De samenvatting van de gesprekken is als bijlage bij de notitie over het korte termijn accommodatiebeleid gevoegd.

I. Twisk

Het dorp Twisk (1.100 inwoners) staat bekend om zijn levendige verenigingsleven. De verenigingsactiviteiten zijn voornamelijk gehuisvest in dorshuis De Nuwe Skoël. Het dorpshuis heeft verschillende ruimten, waaronder een gymlokaal, dat tevens dienst doet als toneelzaal. De kleedkamers van het dorpshuis hebben een driedubbele functie. Ze worden gebruikt voor het gymlokaal- toneelzaal, door de naastgelegen voetbalvereniging en zijn geschikt voor activiteitenruimte. Het dorpshuis is ca. 10 jaar geleden grondig verbouwd. Allen het gymlokaal annex toneelzaal is toen niet gerenoveerd. In Twisk is sprake van relatief sterke ontgroening en vergrijzing, waardoor de school te maken heeft met krimp. Naast het schoolgebouw is peuterspeelzaal De Kabouterkring gehuisvest in een semi-permanente unit. De peuterspeelzaal verhuist naar een leegstaand lokaal in de school.

De voetbalvereniging staat onder druk en werkt samen met de voetbalvereniging uit Opperdoes.

II. Zwaagdijk-West

Zwaagdijk-West is een agrarisch gericht dorp met ruim 600 inwoners. In het dorp is 'sport en ontspanningsvereniging De Wildebras' de centrale vereniging - accommodatie. De Wildebras is een vereniging in de ruimste betekenis. De Wildebras heeft een eigen clubgebouw, met een ruime zaal met bar, kleedkamers en een biljartzaal. De vereniging beheert tevens: een speeltuin, een kinderboerderij, een sportveld en een jeu de boules baan. In en rond het gebouw worden alle dorpsevenementen georganiseerd, zoals de playbackshow, klaverjasavonden, de kermis en Sinterklaasintocht. Verder biedt de Wildebras aan de dorpsverenigingen onderdak, zoals de toneel-, biljart-, tafeltennis- en jongerenvereniging. De voorzieningen in Zwaagdijk-West staan nagenoeg geheel op 'eigen benen'. De activiteiten en het gebouw worden zonder jaarlijkse gemeentelijk subsidies gerund¹. De Wildebras is een gebouw dat enkele decennia oud is. De laatste jaren heeft de vereniging moeite om de financiële eindjes aan elkaar te knopen. Over enkele jaren is op onderdelen groot onderhoud nodig. De vereniging heeft onvoldoende eigen middelen om deze investeringen te doen. Vanuit de vereniging en de dorpsraad is de vraag bij de gemeente neergelegd om voor dit soort situaties een beroep op de gemeente te kunnen doen ('vangnetfunctie').

III. Abbekerk

Abbekerk en Lambertschaag tellen samen ruim 2.300 inwoners. De dorpen vergrijzen en ontgroenen. De dorpen hebben een zeer breed scala aan culturele, sportieve en sociale verenigingen-activiteiten. Van oudheidkunde tot zwembad. Dorpshuis De Nieuwe Haven vormt het hart van de activiteiten-verenigingen. Het dorpshuis heeft diverse zalen en ruimten, een foyer, een gymnastieklokaal/podiumzaal, een medisch centrum en een jongerencentrum (De Bunker). De diverse ruimten hebben vaste en losse huurders. Café-restaurant Het Nieuwe Bonte Paard heeft ruimte voor groepen.

Het dorpshuis dateert uit de jaren '60 en is sindsdien diverse malen aangebouwd-verbouwd. Het gebouw heeft grote onderhoudstechnische problemen, onder meer met

¹ In het verleden zijn voor het gebouw wel incidenteel investeringsbijdragen beschikbaar gesteld.

de installaties en de daken. De onderhoudskosten zijn op termijn niet op te brengen. In exploitatietechnische zin zijn de personeelskosten een knelpunt. Stichting De Nieuwe Haven heeft een beheerderechtpaar in dienst. Het dorps huis wordt beheerd door een interim-bestuur. Door alle eindjes aan elkaar te knopen weet het bestuur de zaak nog draaiende te houden. Er is geen financiële ruimte voor toekomstig onderhoud en betaling van leningen. De contracten met de huurders van de medische hoek lopen binnenkort af en de huurders willen meer concurrerende tarieven. Het gebouw voldoet in zijn huidige vorm niet meer aan de behoeften. Het jongerencentrum wordt nauwelijks gebruikt en er is overcapaciteit aan zaalruimte. Het dorps huisbestuur en de dorpsraad hebben de volgende gedachte geuit:

- sloop bestaande dorps huis;
- sociaal-culturele ruimte bij Het Nieuwe Bonte Paard;
- medische voorzieningen naar ruimte in het verzorgingstehuis;
- sport-/gymruimte en kindopvangvoorzieningen bij de school, of elders.

Deze oplossingen voor het accommodatievraagstuk in Abbekerk - Lambertschaag worden als een stip op de horizon gezien. Voor op een termijn van bijvoorbeeld vijf jaar. Het beheerderechtpaar stopt over binnen afzienbare termijn.

IV. Hauwert

Hauwert is een klein dorp met bijna 700 inwoners. De gezamenheidszin is groot en er is een actief sociaal-cultureel en sportief verenigingsleven. De voorzieningen in Hauwert zijn geconcentreerd in de kern van het lintdorp. Hier bevinden zich dorps huis De Werf, de basisschool, het Witte Kerkje voor cultuurconcerten en de voetbal- en handbalaccommodatie. Het dorps huis is de spil in de gemeenschap. De accommodatie heeft een barzaal en een vergaderruimte. Het dorps huis heeft daarnaast een vaste ruimte voor de peuterspeelzaal (2 dagdelen) en een gymnastieklokaal, dat door de school en diverse verenigingen wordt gebruikt. De voetbal- en handbalvereniging hebben samen een eigen kantine en kleedkamers.

Hauwert is een kleine kern waar het behoud van de bestaande voorzieningen in de toekomst een opgave wordt. In Hauwert worden geen woningen gebouwd voor starters. Er is nauwelijks aanwas van gezinnen met kleine kinderen. De school krijgt te maken met verdere krimp. Het dorps huis kent een moeizame financiële exploitatie. Via de nieuwe pachter hoopt het dorps huis extra inkomsten te genereren. Dat is waarschijnlijk onvoldoende om het structurele tekort op te vangen.

V. Opperdoes

Opperdoes is een dorp met ca. 1.950 inwoners, waar ook krimp, vergrijzing en ontgroening aan de orde is. Ook in Opperdoes heeft het dorps huis ook een belangrijke functie voor de gemeenschap. Het dorps huis heeft de spilfunctie voor ontmoeting, sport en sociaal-culturele activiteiten. Het dorps huis heeft een actieve pachter met volledige horecavergrunning. Feestjes en partijen worden door veel Opperdoezers in het dorps huis in gehouden. Ondanks een actieve beheerder heeft het dorps huis het financieel lastig. De belangstelling van het verenigingsleven loopt terug. Het dorps huis heeft jaarlijkse een tekort van enige duizenden euro's en kan onvoldoende reserveren voor toekomstig groot onderhoud, zoals vervanging van de keukens en kozijnen. Het dorps huisbestuur wil met andere partijen in Opperdoes graag nadenken over hoe de voorzieningen en accommodaties op termijn vormgegeven kunnen worden en wil daarbij over de dorpsgrens heen kijken. Het dorps huisbestuur vraagt van de gemeente een visie.

VI. Benningbroek - Sijbekarspel

Benningbroek en Sijbekarspel tellen 1.670 inwoners. Ook hier is sprake van vergrijzing. In vergelijking met andere kernen valt de krimp van het aantal leerlingen mee. De

voorzieningen in de dorpen zijn geconcentreerd in het Sijbekarspel. Het dorp heeft een zwembad, een school waar de peuterspeelzaal in zit en een dorpshuis. Ook hier neemt het dorpshuis een belangrijke plaats in de gemeenschap in. De foyer is het middelpunt. Verder zijn er verschillende ruimten met vaste huurders (kinderopvang en een bank), losse zalen en een gymlokaal, met podium. Het dorpshuis heeft een tijdje een moeizame exploitatie gekend, doordat een belangrijke vaste huurder vertrok. Inmiddels gaat het beter. Er is een nieuwe huurder gevonden en er is een nieuw actief betrokken bestuur, dat veel activiteiten organiseert. Het dorpshuis heeft een terras met oplaadpunt aangelegd. Het bestuur wil zich meer op de toekomst richten en gaat verdere plannen maken. Daarbij wordt ook gekeken naar de beheervorm. Het dorpshuis heeft nu personeel in dienst.

VII. Zwaagdijk-Oost

Zwaagdijk-Oost is een lintdorp en telt ruim 1.100 inwoners. In Zwaagdijk-Oost wonen relatief veel jongeren. De mate waarin de bevolking vergrijst, is vergeleken met andere kernen relatief beperkt. Volgens prognoses loopt het aantal kinderen in de basisschoolleeftijd wel terug. Zwaagdijk-Oost heeft een regiofunctie. In de polder van Zwaagdijk-Oost ligt het bedrijvenpark WFO (Westfriesland-Oost). In de kern ligt het winkelcentrum Klaverweide.

Zwaagdijk-Oost beschikt over een nieuw MFA. In 2011 is 'Over de Leek' gebouwd. Woningbouwcorporatie Het Grootslag is eigenaar. In het MFA zijn de dorpsschool, het dorpshuis, kinderopvang en de peuterspeelzaal gevestigd. Het dorpshuis bestaat uit een aantal zalen en een sportzaal, die ook een podiumfunctie heeft. Het dorpshuis huisvest de verenigingsactiviteiten in de kern. Zwaagdijk-Oost heeft een actief sociaal-cultureel verenigingsleven. Ook op sportgebied zijn er relatief veel voorzieningen. De inwoners kunnen terecht bij de voetbal-, tennis-, handbal- en jeu de boulesvereniging.

Het dorpshuis in Zwaagdijk-Oost heeft het beheer anders geregeld in vergelijking met de andere dorpshuizen. Tijdens activiteiten regelen de verenigingen zelf het openen en sluiten en de consumpties. Het bestuur organiseert zelf een aantal activiteiten voelt het gebrek aan vrijwilligers als een beperking. Het dorpshuis werkt samen met Onderdijk. Het dorpshuis heeft een moeizame financiële exploitatie. Het stichtingsbestuur ontvangt een subsidie van de gemeente van € 104.752--, waarvan een door de gemeente aan de woningbouwcorporatie gegarandeerde huursom van € 81.400,--. Het dorpshuis is beperkt in haar baractiviteiten. Vanwege bezwaren van omwonenden kent de vergunning beperkingen. De mogelijkheden tot verruiming worden onderzocht.

VIII. Onderdijk

Onderdijk is een dorp met ca. 1.600 inwoners. Net als in de meeste andere kernen neemt de vergrijzing toe en daalt het aantal jeugdigen. De voorzieningen in Onderdijk zijn geconcentreerd bij de IJsselmeerdijk. Daar bevinden zich de school, de voetbalvereniging en het dorpshuis met gymnastieklokaal. Het dorpshuis is een nieuw gebouw. Het dorpshuis kent dezelfde huisvestingsachtergrond als het dorpshuis in Zwaagdijk-Oost. Het eigendom ligt bij Het Grootslag en de gemeente betaalt de huur. Het dorpshuis geeft aan dat de knelpunten vooral liggen in het organiseren van feesten en partijen, men wil niet concurreren met de plaatselijke horeca. Wel meent het dorpshuis dat hier ook kansen liggen om de exploitatie gezond te houden. Men is van mening dat de ruimte in de drank- en horecavergunning beter benut moet worden. Daarnaast liggen de kansen voor het dorpshuis bij het organiseren van activiteiten voor jongeren. Hier wordt veel op ingezet, het 'Mc Donaldsmodel': zorgen dat de kinderen het naar hun zin hebben, dan komen de ouders ook. Het bestuur onderzoekt of ruimtes permanent verhuurd kunnen worden voor structurele inkomsten.

IX. Wervershoof

Wervershoof is een dorp met ca. 6.000 inwoners. Wervershoof blijft een kern die groeit maar er is wel sprake van een sterke vergrijzing. De kern heeft drie scholen. Het

gemiddelde aantal leerlingen daalt sterker dan in andere kernen in de gemeente. Het voorzieningenniveau is op orde en wordt door inwoners goed gewaardeerd. De afgelopen jaren is er door zowel het verenigingsleven als de gemeente geïnvesteerd in accommodaties. Zo is sportpark Westrand ontwikkeld aan de rand van het dorps, met de voetbalvelden, handbal, jeu de boule en een skeeler- en ijsbaan. Daarnaast is er het sportcomplex de Dars, gerund door een ondernemer met een tennishal, twee sporthallen en een fitness. Ook beschikt Wervershoof over overdekt zwembad De Zeehoek, die een regiofunctie heeft.

De gemeente heeft gezamenlijk met Het Grootslag en Stichting Cultureel Centrum De Schoof een nieuwe voorziening gebouwd. Begin 2014 is de nieuwbouw van De Schoof afgerond. De Schoof biedt onderdak aan verenigingen en heeft de bibliotheek als vaste huurder. Door zowel een jongerenwerker als een ouderenwerker worden er diverse activiteiten georganiseerd. Dit is historisch gegroeid vanaf de eind jaren '70. Deze activiteiten worden voor een deel gesubsidieerd. Er is sprake van overlap met de inzet van het jongerenwerk en het ouderenwerk die gemeentebreed hun werkzaamheden verrichten. Onderzocht wordt nu of deze overlap nodig is voor de activiteiten in de Schoof of dat het een historisch gegroeide situatie betreft die wellicht in de toekomst anders kan worden ingevuld.

X. Andijk

Andijk is een langgerekt lintdorp. Het dorp heeft 6.500 inwoners. De bevolkingsprognose laat een stijgende lijn zien tot bijna 7.000 inwoners in 2040. Andijk kent een gemiddelde bevolkingsopbouw en vergrijzing. Wel daalt het aantal basisschoolleerlingen. Andijk kent een breed scala aan voorzieningen, verspreid over het dorp: onder meer een zwembad, een sporthal, vier scholen, een voetbalcomplex, tennisvelden, kinderopvang, een jongerencentrum en drie dorpshuizen. De dorpshuizen spelen een belangrijke rol in het dorp. De dorpshuizen zijn rond 2002 financieel verzelfstandigd. Destijds hadden de drie dorpshuizen groot onderhoud nodig en hiervoor een subsidie aangevraagd bij de gemeente. De gemeente besloot om de aanvraag om te zetten in een bruidschat, met als voorwaarde dat de dorpshuizen het de komende 10 jaar zonder subsidie moesten stellen. Inmiddels zijn meer dan 10 jaar voorbij en kan de financiële verzelfstandiging succesvol worden genoemd. De dorpshuizen bestaan nog steeds. Bij één dorpshuis ontstaat op termijn wel een financieel knelpunt bij het vervangen van leidingen. Daarvoor vraagt men steun van de gemeente. De dorpshuizen en dorpsraad denken op de lange termijn wellicht in één accommodatie functies te kunnen samen brengen. De dorpsraad werkt momenteel aan een dorpsvisie, waarin dit aspect aan de orde komt.

XI. Nibbixwoud

Nibbixwoud heeft een hechte dorpskern en bestaat uit ca 2460 inwoners. Op de lange termijn zal ook dit dorp vergrijzen, het inwoneraantal neemt af. Dit heeft ook zijn weerslag op het onderwijs, want ook hier daalt het leerlingaantal met ca 25 % de komende jaren. De inwoners in Nibbixwoud hebben een aantal jaar geleden bij de gemeente aangeklopt. Het café werd overgenomen door een Wokrestaurant. Het café had voor de inwoners dorpshuisfunctie. Het bood onderdak voor het verenigingsleven en voor rouw en trouw. Omdat deze functie niet kon worden gerealiseerd bij de andere bestaande voorzieningen (Bessie en Jomegini) is het plan 'Dorpsaccommodatie Nibbixwoud' ontwikkeld. In de DAN komen de sportvelden, het dorpshuis, horeca en een sporthal samen. Eind 2014 is gestart met de DAN realisatie van de DAN. De stichting die de DAN gaat exploiteren ontvangt geen subsidie. De subsidie voor de andere accommodatie, Cultureel Centrum Bessie wordt afgebouwd naar 0. In Nibbixwoud wordt ingezet op de samenwerking en versterking van de accommodaties. Het blijkt dat dit beter kan.

XII. Medemblik

Medemblik is een stad met ca 8.500 inwoners, met verschillen tussen de binnenstad en de buitenwijken. De voorzieningen zijn verspreid over de stad. Medemblik blijft groeien en ook de leerlingaantallen lopen nauwelijks terug. In 2006 is mfa De Mouter in gebruik genomen. In De Mouter zitten scholengemeenschap De Dijk, een sporthal, horeca, en een aantal vaste huurders zoals het Bontheater, het jongerencentrum, een fysiotherapeut, de bibliotheek en kinderopvang. Het verenigingsleven van Medemblik speelt zich voor een belangrijk deel af in het kerkelijke verenigingsgebouw Sint Pieter. Ca. 20 verenigingen maken gebruik van het Sint Pieter. Het Sint Pieter wordt door het kerkbestuur geëxploiteerd, zonder jaarlijkse gemeentelijke subsidie. Dit is voor het kerkbestuur niet lang meer te dragen. Voor toekomstig groot onderhoud is geen geld. Sint Pieter bevindt zich nabij een zorg(woon)voorzieningen. Wellicht kan de Sint Pieter in de toekomst meer worden ingezet als activiteitencentrum voor deze functies.

XIII. Wognum

Wognum heeft op dit moment ca. 5.700 inwoners. Het is een groeikern. Rondom MFA de Bloesem breidt de nieuwbouw zich nog steeds uit. Het gevolg hiervan is dat de scholen nauwelijks met krimp te maken hebben. Ook de middenstand blijft zich ontwikkelen en uitbreiden.

In Wognum is qua accommodaties sprake van een vergelijkbare situatie als in Medemblik. Mfa De Bloesem is enkele jaren geleden gebouwd. De Bloesem huisvest twee basisscholen, de binnensport, een aantal culturele functies en kinderopvang. Een groot aantal sociaal-culturele activiteiten in Wognum vindt plaats op een andere locatie, namelijk in cultureel centrum Het Trefpunt. Dit gebouw wordt zonder jaarlijkse subsidie gerund. Het bestuur zoekt op naar middelen voor vervangingsonderhoud. Ook in Wognum wordt het belang van samenwerking ingezien. Vanuit samenwerking kan tot oplossingen voor lange termijnvraagstukken worden gekomen.

XIV. Midwoud - Oostwoud

Ten slotte de kernen Midwoud en Oostwoud. Op dit moment tellen de kernen ca 3.235 inwoners. De komende jaren vergrijzen de dorpen en is de verwachting dat het onderwijs terugloopt. Woningbouwstichting hebben veel geïnvesteerd in seniorenbouw. In de kern Midwoud is veel aanbod voor dit soort woningen. Oostwoud heeft het activiteitencentrum Woudrust. Woudrust draait volledig op vrijwilligers en zonder subsidie.

In Midwoud zijn tweetal locaties waar accommodaties zich bevinden: (1) rondom het voormalige gemeentehuis; hier zijn het Koggenlandhuis en een klein winkelcentrum met lokale ondernemers gesitueerd en (2) rondom de basisschool bevindt zich het jongerencentrum, het zwembad, de kinderopvang, peuterspeelzaal, de voetbalvereniging en Stichting Sport en Cultuur met een sport-, cultuurzaal en de dorpshuisfunctie, met commercieel beheer (De Post). Op dit moment wordt de sportzaal gerenoveerd. De krimp van het dorp, de leegstand van voorzieningen en de veranderingen in de zorg vormen een knelpunt voor de toekomst. Wellicht dat het afstoten van accommodaties of het beëindigen van activiteiten rondom de seniorenwoningen en zorgcentrum andere accommodaties kan versterken: De Post als centrale plaats voor sociale-, sport- en culturele activiteiten? Ook hier is samenwerking van groot belang om tot goede oplossingen te komen.